

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ
ЦЕНТР РАДІАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ»

ЕТИЧНИЙ КОДЕКС

ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ «НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ
ЦЕНТР РАДІАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»

Затверджено

Вченою радою Державної установи
«Національний науковий
центр радіаційної медицини
Національної академії
медичних наук України»

“ 30 ” _____ червня _____ 2021 року

Київ – 2021

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
1. СФЕРА ДІЇ КОДЕКСУ	3
2. ЦІННОСТІ ТА ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ННЦРМ.....	3
3. ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ	4
3.1. Загальні (спільні) етичні стандарти.....	4
3.2. Специфічні етичні стандарти.....	5
3.2.1. Керівники всіх рівнів	5
3.2.2. Наукові працівники	5
3.2.3. Адміністративні працівники та допоміжний персонал	6
3.2.4. Здобувачі вищої освіти	6
3.3. Стандарти етичної поведінки щодо партнерів ННЦРМ та третіх сторін ..	6
4. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ.....	6
5. АДМІНІСТРУВАННЯ.....	7
5.1. Визнання Кодексу колективом ННЦРМ.....	7
5.2. Повідомлення про порушення	7
5.3. Розв'язання етичних конфліктів	7
5.4. Комісія з етики.....	7
5.4.1. Завдання комісії.....	8
5.5. Відповідальність за порушення	8
6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	8

ПРЕАМБУЛА

Державна установа “Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України” (далі - ННЦРМ) визнає дотримання норм етичної поведінки всіма членами колективу ННЦРМ однією з важливих передумов успішної реалізації своєї місії — здійснення вагомого внеску в суспільний розвиток через дослідження, генерування нових знань, їх поширення та підготовку соціально відповідальних, креативних особистостей і конкурентних фахівців. З метою розвитку єдиної організаційної культури ННЦРМ та з урахуванням суспільного запиту щодо високих морально-етичних якостей фахівців було розроблено й затверджено Вченою радою ННЦРМ “Етичний кодекс Державної установи “Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України” (далі - Кодекс).

Даний Кодекс розроблено відповідно до міжнародних договорів, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, Конституцією України, законами України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову та науково-технічну діяльність” та іншого законодавства України, Статутом та внутрішніми нормативно-правовими актами ННЦРМ.

1. СФЕРА ДІЇ КОДЕКСУ

Кодекс визначає ключові цінності, основні принципи й стандарти етичної поведінки. Дія Кодексу поширюється на всіх членів колективу ННЦРМ, якими є всі учасники освітнього процесу в ННЦРМ, та на треті особи (роботодавці, представники бізнес-структур, наукова й академічна спільноти, громадські об’єднання, державні установи тощо). Учасниками освітнього процесу в ННЦРМ є наукові працівники; здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються; фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу; інші працівники. Від членів спільноти ННЦРМ, кожен з яких несе частку спільної відповідальності за реалізацію місії ННЦРМ, очікується дотримання норм Кодексу у взаємовідносинах як всередині колективу, так і з зовнішніми партнерами ННЦРМ та широкою громадськістю.

2. ЦІННОСТІ ТА ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ННЦРМ

Ключовими цінностями ННЦРМ, на яких базуються організаційна культура та стандарти етичної поведінки, є такі:

- академічна свобода;
- інституційна автономія;
- якість та цілісність наукової й освітньої діяльності;
- повага до соціально-культурного розмаїття;
- збалансований розвиток.

В основу Кодексу покладено такі етичні принципи:

- довіра та співпраця;
- порядність і справедливість;
- академічна добросовісність;
- критичний аналіз і повага до обґрунтованих думок;
- готовність до змін та прагнення постійного вдосконалення;

- законність, підзвітність і прозорість;
- спільна й індивідуальна відповідальність за результати діяльності.

3. ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ

3.1. Загальні (спільні) етичні стандарти.

Усвідомлюючи високий статус представника колективу ННЦРМ, сповідуючи цінності ННЦРМ та керуючись етичними принципами й моральними нормами, кожен її член повинний:

- дотримуватись вимог чинного законодавства України, нормативних актів ННЦРМ та загальноприйнятих правил поведінки;
- шанувати історію, традиції, символіку ННЦРМ;
- сприяти ефективній діяльності ННЦРМ, підтриманню його позитивного іміджу та репутації як провідного науково-дослідницького, освітнього та культурного центру;
- поважати права і свободи, честь і гідність особистості, не допускати домагань, приниження, експлуатації будь-якого характеру;
- коректно, ввічливо, толерантно й уникаючи дискримінації ставитись до кожного члена колективу та гостей ННЦРМ, незалежно від статі, віку, посади, статусу, культурних, расових, національних відмінностей, соціального або географічного походження, стану здоров'я, політичних поглядів, релігійних переконань тощо;
- дотримуватись норм мовного етикету та правил ділової письмової й усної комунікації;
- дотримуватись принципу академічної доброчесності, зокрема утримуватись від списування, плагіату, фальсифікації та/або допомоги іншим у таких діях, коректно цитувати й наводити джерела інформації, яка використовується в науково-освітній діяльності;
- бути пунктуальним, своєчасно реагувати на запити інших членів колективу, партнерів ННЦРМ та/або представників широкої громадськості, дотримуватись встановлених термінів виконання завдань і взятих зобов'язань;
- ефективно й раціонально використовувати ресурси (людські, матеріальні, фінансові, інтелектуальні тощо) ННЦРМ та сприяти збалансованому розвитку;
- відповідально й ощадливо використовувати майно та обладнання ННЦРМ (приміщення, меблі, комп'ютерну техніку, телекомунікаційне і мультимедійне обладнання, бази даних, мережі тощо) за прямим призначенням у науково-освітніх цілях, під час виконання посадових обов'язків та/або для професійного розвитку;
- ставитись з довірою та вимогливістю один до одного, обмінюватись досвідом та інформацією в межах колективу ННЦРМ, надавати необхідну підтримку для досягнення найкращих результатів діяльності;
- виявляти ініціативу щодо підвищення якості науково-освітньої діяльності;
- утримуватись від поширення неправдивої та/або неперевіреної інформації про ННЦРМ або членів його спільноти, розкриття конфіденційної інформації та персональних даних інших осіб;
- не виступати від імені ННЦРМ або його структурних підрозділів без спеціальних повноважень;

- утримуватись від будь-яких форм корупції (зловживання повноваженнями з метою одержання неправомірної вигоди та/або прямого чи опосередкованого пропонування такої вигоди іншим) та повідомляти керівництво ННЦРМ про будь-які прояви корупції, дотримуватися правил етичної поведінки, визначених Розділом VI Закону України “Про запобігання корупції”, інших вимог антикорупційного законодавства України;

- дотримуватись правил безпеки, гігієни праці, підтримувати чистоту і порядок та здоровий спосіб життя:

- вирішувати конфліктні ситуації конструктивно, в атмосфері взаєморозуміння та поваги, предметно та справедливо;

- в усіх ситуаціях як в межах, так і за межами ННЦРМ утримуватись від будь-яких дій і висловлювань, які суперечать етичним нормам і можуть завдати шкоди іншим людям та/або репутації, майну, фінансовому стану ННЦРМ.

3.2. Специфічні етичні стандарти

Дотримуючись загальних (спільних) етичних стандартів, окремі групи колективу ННЦРМ мають також узгоджувати поведінку з відповідними специфічними етичними стандартами.

3.2.1. Керівники всіх рівнів повинні:

- виявляти лідерські якості та високий професіоналізм, бути взірцем етичної поведінки та допомагати іншим членам колективу ННЦРМ у розвитку такої поведінки;

- поширювати ключові цінності серед співробітників, аспірантів та докторантів, впроваджувати культуру постійного вдосконалення у науково-освітню практику;

- дбати про ефективне використання ресурсів і враховувати економічні та науково-освітні інтереси ННЦРМ в своїй діяльності;

- докладати зусилля для забезпечення належних умов роботи та навчання співробітників;

- підтримувати баланс між реалізацією права академічної свободи та забезпеченням продуктивної науково-освітньої діяльності ННЦРМ;

- сприяти відкритості та прозорості науково-освітнього пошуку;

- вживати заходів щодо профілактики порушень норм законодавства, етичних принципів та стандартів поведінки;

- заохочувати співробітників до постійного вдосконалення робочих процесів та надання пропозицій щодо покращень;

- проводити регулярне оцінювання стану організаційної культури та виконання норм Етичного кодексу в ННЦРМ.

3.2.2. Наукові працівники повинні:

- визнавати, поважати і забезпечувати свободу думки і слова учасників освітнього процесу;

- здійснювати професійну діяльність на високому якісному рівні, підвищувати наукову кваліфікацію і викладацьку майстерність;

- дотримуватись педагогічної етики;

- дотримуватись принципів наукової етики, уникаючи плагіату, привласнення наукових ідей з неопублікованих джерел, фальсифікацій;

- вказувати свою належність до ННЦРМ під час опублікування результатів власних наукових досліджень та навчально-методичних робіт, виконаних у межах трудових та інших договірних відносин з ННЦРМ;

- об'єктивно і справедливо оцінювати результати наукової та освітньої діяльності;
- утримуватись від відносин, що можуть заважати ефективному навчанню та об'єктивному оцінюванню результатів наукової та освітньої діяльності, зокрема, комерційного партнерства, відносин боржника та кредитора, непередбаченої винагороди тощо.

3.2.3. Адміністративні працівники та допоміжний персонал повинні:

- сумлінно виконувати професійні обов'язки на високому якісному рівні;
- створювати сприятливі умови для ефективної діяльності всіх членів колективу ННЦРМ, розкриття творчого потенціалу учасників науково-освітнього процесу, розвитку організаційної культури;

- мінімізувати бюрократичні процедури до рівня, що забезпечить продуктивність роботи членів колективу ННЦРМ;

- проводити аналіз внутрішньої діяльності та процесів з метою виявлення можливостей їх покращення, запобігання порушень етичних стандартів.

3.2.4. Здобувачі вищої освіти мають:

- використовувати всі можливості, які пропонує ННЦРМ, для набуття фахових компетенцій та особистісного розвитку;

- самостійно, уникаючи плагіату й фальсифікацій та дотримуючись встановлених вимог, виконувати письмові роботи й інші завдання;

- утримуватись від списування та/або використання будь-яких недозволених матеріалів, носіїв інформації чи технічних засобів під час заходів проміжного і підсумкового контролю;

- утримуватись від створення перешкод навчальному процесу, зокрема, від зайвих розмов;

- не надавати прямо або опосередковано неправомірну вигоду чи подарунок іншим членам колективу ННЦРМ з метою схилити їх до протиправного використання службових повноважень; повідомляти керівництво ННЦРМ про будь-які прояви корупції;

- надавати підтримку іншим здобувачам, яким потрібна допомога, у процесі навчання, їх адаптації до навчання тощо.

3.3. Стандарти етичної поведінки щодо партнерів ННЦРМ та третіх сторін.

У відносинах з партнерами ННЦРМ та третіми сторонами кожен член колективу ННЦРМ повинний:

- дотримуватись загальних (спільних) і специфічних стандартів етичної поведінки;
- ввічливо та з повагою ставитись до партнерів і гостей ННЦРМ;
- відповідально ставитись до розвитку відносин з партнерами, спонсорами ННЦРМ, органами влади, професійними мережами тощо;

- забезпечувати прозорість використання спонсорської допомоги ННЦРМ, отриманої у формі грошей, матеріальних цінностей або послуг;

- не використовувати свої службові повноваження, становище, будь-яке державне та власне майно або кошти ННЦРМ в приватних інтересах або з метою одержання неправомірної вигоди;

- з розумінням ставитись до культурних особливостей та стандартів етичної поведінки іноземних партнерів і гостей ННЦРМ.

4. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Конфлікт інтересів — суперечність між приватним інтересом та обов'язками члена колективу ННЦРМ, що впливає/може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання своїх повноважень та може призвести до негативних наслідків для інших членів колективу ННЦРМ чи ННЦРМ загалом і порушити при цьому визначені цим Кодексом етичні принципи та стандарти поведінки. Для уникнення порушень етичних стандартів унаслідок конфлікту інтересів член колективу ННЦРМ має:

- відмежовувати свою діяльність поза ННЦРМ та приватні інтереси від посадових обов'язків в ННЦРМ. Виконання зовнішніх контрактних та грантових зобов'язань не повинно вступати у конфлікт зі здійсненням основних видів діяльності;
- уникати конфлікту інтересів, які можуть виникнути через приватні відносини (сімейні, родинні, дружні) з іншими членами колективу ННЦРМ. У разі появи такого конфлікту інтересів необхідно знаходити прозоре та справедливе для всіх рішення. Прийняття рішень, що впливають на інтереси більшості членів колективу ННЦРМ, має спиратись на їх попереднє громадське обговорення. У разі виникнення ситуацій та/або питань, не врегульованих цим Кодексом, член колективу ННЦРМ може проконсультуватись у керівника, а за необхідності — в Комісії з етики. Для зовнішнього врегулювання реального або потенційного конфлікту інтересів застосовуються норми Закону України “Про запобігання корупції”.

5. АДМІНІСТРУВАННЯ

5.1. Визнання Кодексу колективом ННЦРМ.

Кожен член колективу ННЦРМ має ознайомитись з Кодексом, дотримуватись його вимог і розуміти персональну відповідальність перед іншими за свою діяльність і поведінку. В ННЦРМ заохочується поведінка, яка варта визнання та наслідування, як взірцева. Особам, які демонструють високі морально-етичні якості, може надаватись особлива відзнака від ННЦРМ .

5.2. Повідомлення про порушення.

При виявленні порушень Кодексу член колективу ННЦРМ може самостійно вжити корегувальних заходів або звернутись до безпосереднього керівника. Член колективу ННЦРМ також може скористатись правом звернутись до керівника вищого рівня. Особи, що повідомляють про порушення або ймовірне порушення, мають гарантію захисту від переслідування.

5.3. Розв'язання етичних конфліктів

При виникненні етичних конфліктів між членами колективу ННЦРМ оптимальним способом розв'язання є добровільне примирення. За неможливості врегулювання конфлікту в робочому порядку член колективу ННЦРМ може подати заяву до Комісії з етики.

5.4. Комісія з етики

5.4.1. Комісія з етики (далі Комісія) – колегіальний експертно-консультативний орган, метою якого є сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів та

розв'язанню етичних конфліктів між членами колективу ННЦРМ. У своїй діяльності Комісія керується чинним законодавством України, цим Кодексом та іншими нормативним актами ННЦРМ. Члени Комісії працюють на громадських засадах. Склад Комісії, процедури призначення та припинення повноважень її членів, розгляду порушень, особливості функціонування може визначатись відповідним Положенням. До складу Комісії з етики можуть входити запрошені внутрішні або зовнішні експерти з тих питань, які розглядаються. Залучені фахівці мають право готувати експертні висновки, брати участь в обговоренні відповідних питань.

5.4.2. Завдання Комісії:

Завданнями Комісії з етики є:

- сприяти зміцненню довіри, партнерським відносинам між учасниками науково-освітньої діяльності, консолідації колективу ННЦРМ;
- налагоджувати діалог і досягати згоди шляхом об'єктивного та принципового обговорення складних етичних ситуацій;
- консультувати в ситуаціях, які викликають невпевненість в їх етичності, та щодо дій, що можуть призвести до порушень норм Кодексу;
- представляти ННЦРМ у зовнішніх відносинах з питань академічної культури та виконання норм Кодексу в ННЦРМ;
- надавати експертні оцінки щодо етичності дій і поведінки членів колективу ННЦРМ та рекомендації щодо застосування санкцій за порушення Кодексу;
- розробляти рекомендації щодо покращення культури поведінки членів колективу ННЦРМ та поширення етичних цінностей, принципів та стандартів.

5.5. Відповідальність за порушення.

Порушення положень Кодексу за наявності ознак юридичної відповідальності підлягає розгляду згідно з вимогами чинного законодавства. Конкретні види санкцій та способи дисциплінарного впливу, особливості їх застосування можуть визначатись відповідним Положенням.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ. Цей Кодекс набуває чинності з моменту його ухвалення вченою радою ННЦРМ.